

Plán podpory a rozvoje sociální gramotnosti š. rok 2023/2024

Vymezení pojmu:

Sociální gramotností rozumíme soubor dovedností opírajících se o znalost sebe samého i o elementární znalosti aplikované psychologie, nauky o lidském chování a etiky. Součástí gramotnosti jsou i postoje a hodnotové vztahy. Ty jsou však funkční jen tehdy, pokud skutečně pozitivně ovlivňují chování jedince.

Sociální gramotnost je možné vymezit výčtem souborů určitých dovedností, např.: sebepoznání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygieny a obran proti různým negativním vlivům, dovednosti sociální percepce a predikce chování druhých, komunikační dovednosti, dovednosti pro spolupráci a pro řešení vztahových problémů a konfliktů.

V morální oblasti sociální gramotnost zahrnuje schopnost nést osobní odpovědnost za své jednání a tímto jednáním prokazovaný respekt k právům druhých. K posouzení úrovně sociálních dovedností žáků je klíčové, jak reagují v jednotlivých situacích.

Naše strategie:

Sociální gramotnost se opírá o poznání sebe sama, přiznání odpovědnosti za své jednání a empatii, která znamená umění vžít se do situace druhého člověka. Je to také odvaha přiznat si, že jsem udělal chybu a za toto přiznání se nestydět.

Cíle:

- Vytvářet přátelskou atmosféru a bezpečné prostředí pro žáky, pracovníky školy, rodiče
- Vytvářet systém efektivních opatření k prevenci všech forem rizikového chování
- Vést žáky k morálním hodnotám a pozitivnímu vztahu ke světu, lidem a přírodě
- Dbát na součinnost rodiny a školy
- Zohledňovat vnější prostředí - odstraňovat sociální, zdravotní bariéry, přizpůsobovat okolním změnám také naše vzdělávání
- Spolupracovat s dalšími partnery při vytváření zájmových činností
- Naučit se umění komunikace, umět rozpoznat podstatu manipulativního vyjadřování a jednání
- Získat aktivní dovednosti potřebné pro řešení konkrétních situací mezilidské komunikace
- Vzájemná komunikace a ochota pomoci žákům ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí- žáci cizinci, pomoci jim co nejrychleji se adaptovat na školní podmínky a zvládnout komunikaci v českém jazyce

Indikátory rozvoje sociální gramotnosti:

- Žák vnímá řeč těla vlastní i druhých – neverbální komunikace U-Ž
- Žák ovládá techniku řeči – držení těla, dech, posazení hlasu, artikulace,..., v praxi vnímá význam tónu hlasu, výraz řeči
- Žák ovládá základní moduly pro různé situace, dokáže volit vhodný komunikační styl – naslouchání, vysvětlování, informování, zdravení, prosba, poděkování, řešení konfliktu, vyjednávání, asertivní obrana proti kritice i agresí, komunikační pasivita jako účelné jednání

- Žák v konfliktních situacích rozlišuje a uplatňuje projevy respektující a nerespektující komunikace
- Žák vyslechne komunikujícího partnera – naslouchá a nepřerušuje mluvčího
- Žák vysílá signály aktivního naslouchání, je schopen aktivně naslouchat – přikyvuje, projevuje zájem o sdělovaný obsah
- Žák rozpozná manipulativní jednání
- Žák rozpozná manipulativní jednání – projevy předstírání, klamání, lhaní a uvažuje o jejich účelu
- Žák používá základní individuální a sociální dovednosti pro práci v týmu – seberegulace v situaci nesouhlasu či konfliktního jednání skupiny, dovednost odstoupit od vlastního nápadu, podřízení se vedení druhého, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet jejich myšlenky
- Žák plní týmové a pracovní role, aby přispěl skupině
- Žák poznává svůj vztah k soutěži – reaguje a jedná, co mu brání zvládat situaci soutěže, konkurence, trénuje odolnost, respektuje etická pravidla
- Žák vysvětlí vliv možných chyb a omylů v poznávání lidí a sociálních situací na vzájemné vztahy haló-efekt, předsudky, stereotypizace a analogie, kontrastní chyba, připisování nesprávných cílů, způsoby, jak čelit chybám

Úkoly:

• Vést žáky ke spolupráci, vytváření pravidel při práci ve skupině, přijetí role • Vést žáky k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými, k upevňování dobrých mezilidských vztahů, k poskytnutí pomoci • Podněcovat žáky k asertivní diskusi ve skupině, ve třídě • Vytvářet u žáků pozitivní představu o sobě samém, podporovat sebedůvěru, sebeúctu, samostatný rozvoj • Vést žáky k formulaci a vyjadřování svých myšlenek, názorů • Vést žáky k naslouchání druhým lidem, porozumění • Vytvářet u žáků pozitivní vztah k učení a uvědomit si význam a potřebu vzdělání • Vést žáky k řešení problémů pomocí vlastního úsudku a zkušeností • Učit žáky zodpovědnému jednání v různých situacích • Externě využívané akce v rámci výuky ve škole	Třídní učitelé a učitelé jednotlivých předmětů Třídní učitelé, společenskovední předměty Třídní učitelé, společenskovední předměty Třídní učitelé, všechny předměty, zejména OV a Svět práce Třídní učitelé, všechny předměty Třídní učitelé, všechny předměty Všechny předměty Všechny předměty, zejména společenskovední Společenskovední předměty Třídní učitelé a lektori preventivních a etických programů, např. Cassiopea, beseda se zástupci SŠ,...
---	---

Průřezová témata zahrnující program sociální gramotnosti

Osobnostní a sociální výchova

- **Osobnostní rozvoj**
Rozvoj schopností poznávání
Sebepoznání a sebepojetí
Seberegulace a sebeorganizace
Psychohygiena
Kreativita
- **Sociální rozvoj**
Kooperace
Poznávání lidí
Mezilidské vztahy
Komunikace
- **Morální rozvoj**
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Hodnoty, postoje, praktická etika

Akce školy v oblasti rozvoje sociální gramotnosti ve šk. r. 2023/2024~

OČMU - 1. stupeň a 2. stupeň

Plavecký výcvik 2.A, 2.B, 3.A, 3.B

Dopravní výchova na dopravním hřišti školy

Adaptační kurzy 6.A, 6.B

Škola v přírodě 4.A, 4.B

Akce Cassiopea České Budějovice – 1.stupeň

Zeměpisná přednáška s cestovateli v ČB – téma Indie pro 2.stupeň

Exkurze do Poslanecké sněmovny – 2.stupeň

Preventivní programy

V Ševětíně dne 01.09. 2023

Vypracovala Mgr. Hana Faloutová